

Т. Шевченко "Гайдамаки"

Презентацію виконала:

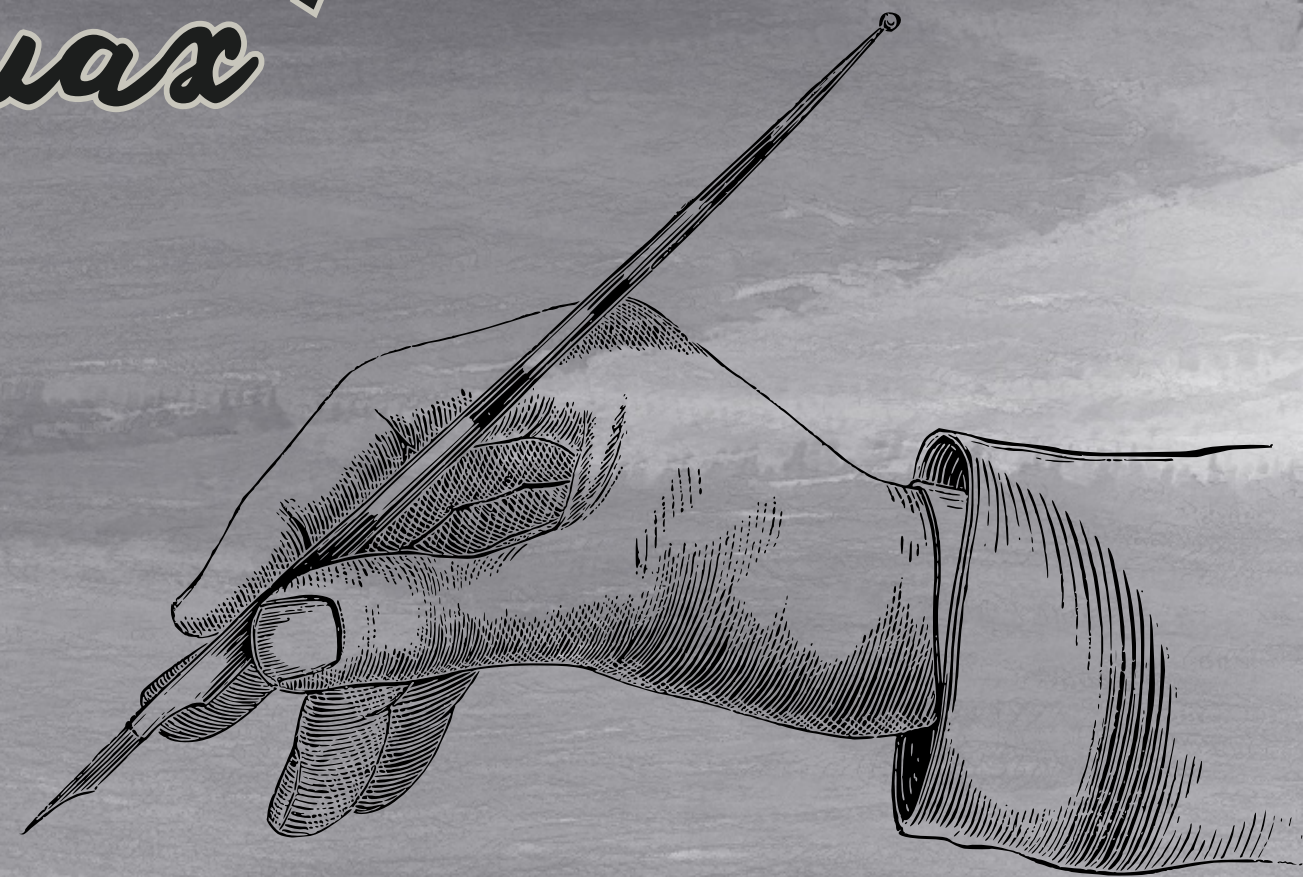
Іхненко Софія, студентка групи 101-ПАМЛ-Д23

Керівник: Нос Наталія Миколаївна

*«Гайдамаки» –
історико-героїчна поема
Тараса Григоровича
Шевченка, перший
український історичний
роман у віршах*

ХТО ТАКІ ГАЙДАМАКИ?

Гайдамаки – учасники народного антишляхетського спалаху (Коліївщини), що вибухнув у 1768 р. на Правобережній Україні. Термін «гайдамаччина» (від тур. гайде – гнати, переслідувати) уперше зустрічається в документах 1717 року.

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

01

*народні легенди,
перекази, пісні про
гайдамаків*

02

*Історичні праці та художні
твори українських, російських
та польських учених і
письменників про Коліївщину,
зокрема «Історія русів».*

03

*спогади очевидців,
розповіді учасників
повстання (в т.ч. і
дідя Івана Шевченка)*

Коліївщина - народне антифеодальне повстання 1768 року на Правобережній Україні

**ПРАЦЮВАВ Т. ШЕВЧЕНКО НАД «ГАЙДАМАКАМИ»
ВПРОДОВЖ 1839-1841 РОКІВ У ЧАС, ВІЛЬНИЙ ВІД ЗАНЯТЬ В
АКАДЕМІЇ МИСТЕЦТВ.**

**ДОПОМІГ АВТОРОВІ Є. ГРЕБІНКА, ЯКИЙ ПОМІСТИВ ПЕРШИЙ
РОЗДІЛ («ГАЛАЙДА») В СВОЄМУ АЛЬМАНАСІ «ЛАСТІВКА»
1841 РОКУ.**

**ПУБЛІКАЦІЯ В «ЛАСТІВЦІ» МАЛА ПРИСВЯТУ «В. И.
ГРИГОРОВИЧУ НА ПАМ'ЯТЬ 22 АПРЕЛЯ 1838» (ДЕНЬ ВИКУПУ
ШЕВЧЕНКА З КРІПАЦТВА) І СУПРОВОДЖУВАЛАСЯ ТАКОЮ
ПРИМІТКОЮ Є. П. ГРЕБІНКИ: «ПОРАДУВАВ НАС ТОРІК
ШЕВЧЕНКО КОБЗАРЕМ, А ТЕПЕР ЗНОВ НАПИСАВ ПОЕМУ
„ГАЙДАМАКИ“. ГАРНА ШТУКА, ДУЖЕ ГАРНА, ТАКА СМАШНА,
МОВЛЯВ, ЯК У СПАСІВКУ ТА У ЖАРКИЙ ДЕНЬ ПІСЛЯ ОБІДУ
ГАРНИЙ КАВУН — І ЇСИ, І ЩЕ ХОЧЕТЬСЯ — І ЧИТАЄШ, І НЕ
ОДІРВЕШСЯ. ОЦЕ ВАМ ДЛЯ ПРИМІРУ З НЕЇ ПЕРВА ГЛАВА. А ТАМ
ДАЛЬШЕ УСЕ ЛУЧЧЕ Й ЛУЧЧЕ. ШТУКА, Я ВАМ СКАЖУ!**

Тема твору

БОРОТЬБА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПРОТИ ПОЛЬСЬКО-ШЛЯХЕТСЬКОГО ПАНУВАННЯ В УКРАЇНІ; ЗМАЛЮВАННЯ ШИРОКОЇ КАРТИНИ НАРОДНОГО ПОВСТАННЯ ПІД НАЗВОЮ КОЛІЇВЩИНА НА ЧОЛІ З МАКСИМОМ ЗАЛІЗНЯКОМ ТА ІВАНОМ ГОНТОЮ

(ПРАВДИВЕ ВІДТВОРЕННЯ ЗЛИДЕННОГО, ПІДНЕВІЛЬНОГО СТАНОВИЩА УКРАЇНЦІВ ЗА ЧАСІВ КРІПАЦТВА, СВАВІЛЛЯ І ЖОРСТОКІСТЬ ПОЛЬСЬКОЇ ШЛЯХТИ, НЕСТРИМНОГО БУНТАРСТВА, ЙОГО СПОПЕЛЯЮЧОЇ НЕНАВИСТІ ДО ГНОБИТЕЛІВ; СИЛИ І ПРАЦЬОВИТОСТІ НАШОГО НАРОДУ, ЙОГО ВОЛЕЛЮБНОСТІ Й МОРАЛЬНОЇ КРАСИ.

ПОЕМА ВИЗНАЧАЄТЬСЯ ЯК ВЕРШИНА РЕВОЛЮЦІЙНОГО РОМАНТИЗМУ ПОЕТА ТА ЕТАПНИЙ ТВІР, ЯКИЙ СВІДЧИТЬ ПРО ЙОГО ПЕРЕХІД ДО ПОЗИЦІЙ КРИТИЧНОГО РЕАЛІЗМУ.

Максим Залізняк – козацький ватажок, оспіваний в піснях

ЗАПОРОЗЬКИЙ КОЗАК МАКСИМ ЗАЛІЗНЯК УВІЧНИВ СВОЄ ІМ'Я ТИМ, ЩО ОЧОЛИВ КОЛІЇВЩИНУ – ВЕЛИКЕ НАРОДНО-ВИЗВОЛЬНЕ (ГАЙДАМАЦЬКЕ) ПОВСТАННЯ 1768-1769 РР. НА ПРАВОБЕРЕЖНІЙ УКРАЇНІ.

Іван ГОНТА

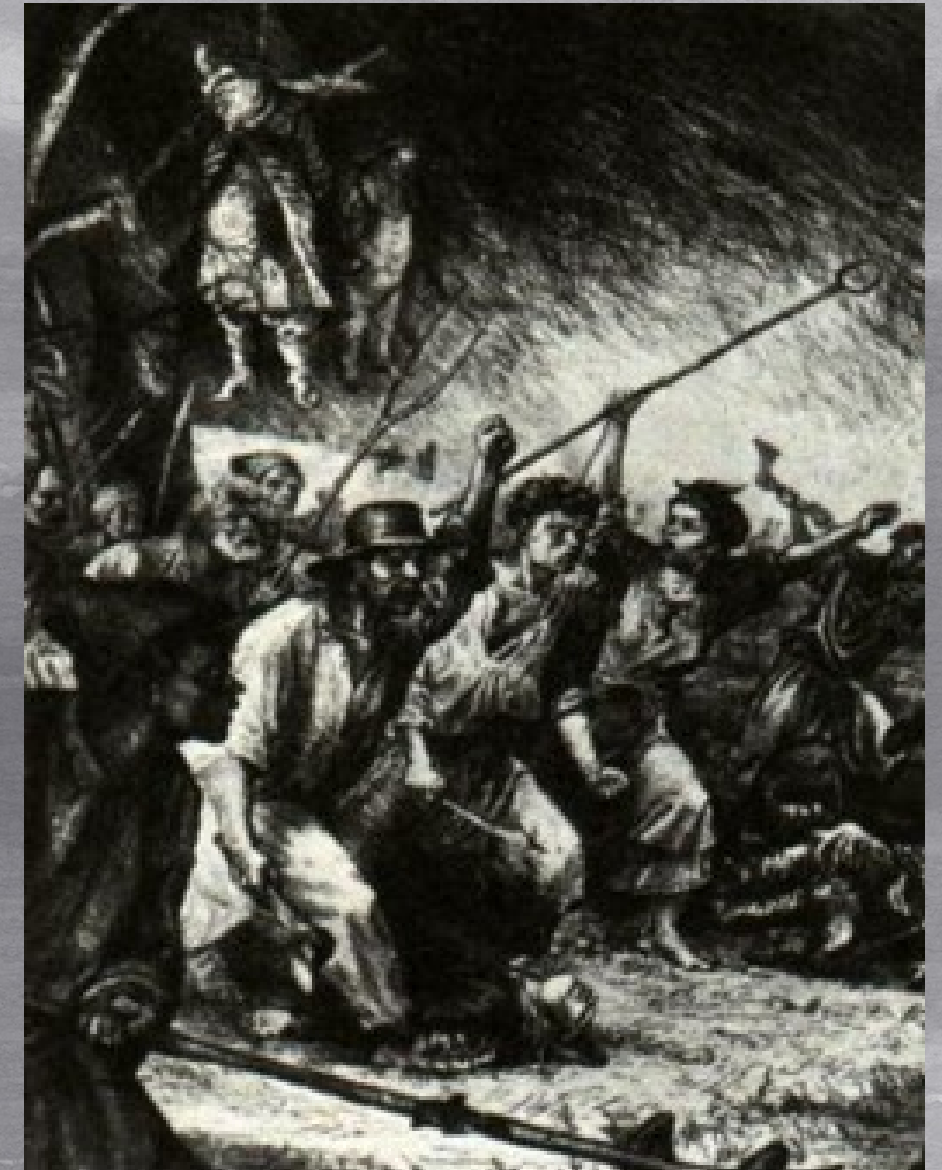
Іванові Гонті судилося відіграти найвидатнішу роль у трагедії гайдамацького повстання і стати постаттю, яка й досі привертає до себе пильну увагу як українських, так і польських істориків. Якщо польські історики таврували Івана Гонту як зрадника й розбійника, то українські вчені визнали його за героя визвольної боротьби.

Ідея “Гайдамаки”

заклик до знищення соціального і національного гноблення, до єднання слов'янських народів; як найкращого шляху до визволення трудящих мас

Основна думка:

«Нехай житом, пшеницею, як золотом, покрита, не розмежованою останеться навіки од моря і до моря — слов'янська земля» — зазначив письменник у передмові до твору.

ПРОБЛЕМАТИКА ТВОРУ

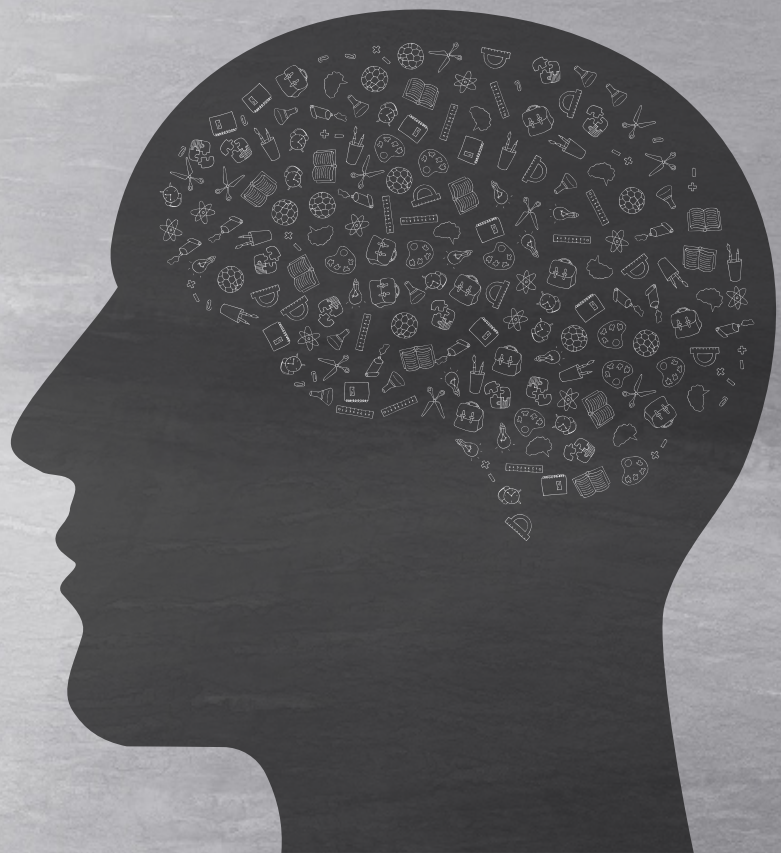
1) Соціальна нерівність

2) Самопожертва, честь, обов'язок перед Вітчизною;

3) Історична доля українського народу;

4) Соціальний лад суспільства;

5) Вічні людські цінності.

СЮЖЕТ ТА КОМПОЗИЦІЯ

Композиція: твір складається зі вступу, "Інтродукції", 10 розділів ("Ярема", "Конфедерати", "Титар", "Свято в Чигирині", "Треті півні", "Червоний бенкет", "Гупалівщина", "Бенкет у Лисянці", "Лебедин", "Гонта в Умані"), "Епілогу", "Передмови" й звернення "Панове субскрибенти!".

У розділах "Треті півні", "Червоний бенкет", "Бенкет у Лисянці", "Гонта в Умані" Шевченко виразно показує гайдамаків як справжніх героїв, які виступають проти кривавих злочинів польської шляхти та інших гнобителів українського народу.

СЮЖЕТ ТА КОМПОЗИЦІЯ

Силу і трагізм поеми підкреслює розділ про І. Гонту, який в ім'я присяги вбиває своїх дітей. Основну сюжетну лінію закінчує "Епілог", в якому описується поразка повстання, перейнята сумним настроєм народних пісень про Коліївщину, але завершується оптимістичними нотами.

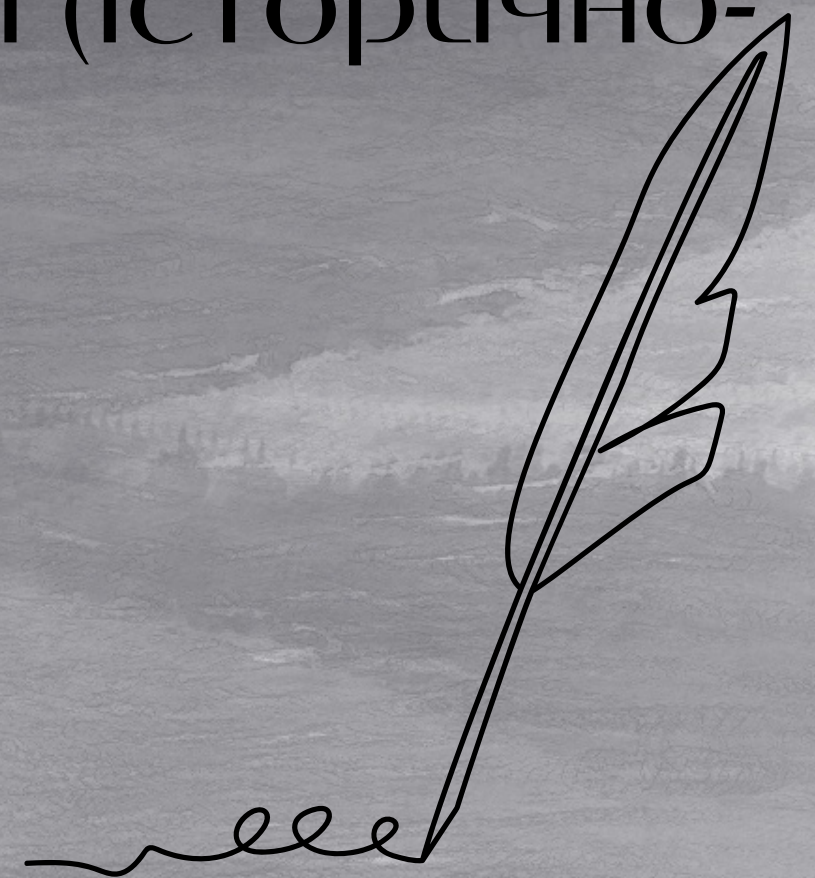
Особливістю композиції твору є значна кількість ліричних відступів, у яких поет дає свою оцінку і стає наче учасником описуваних подій.

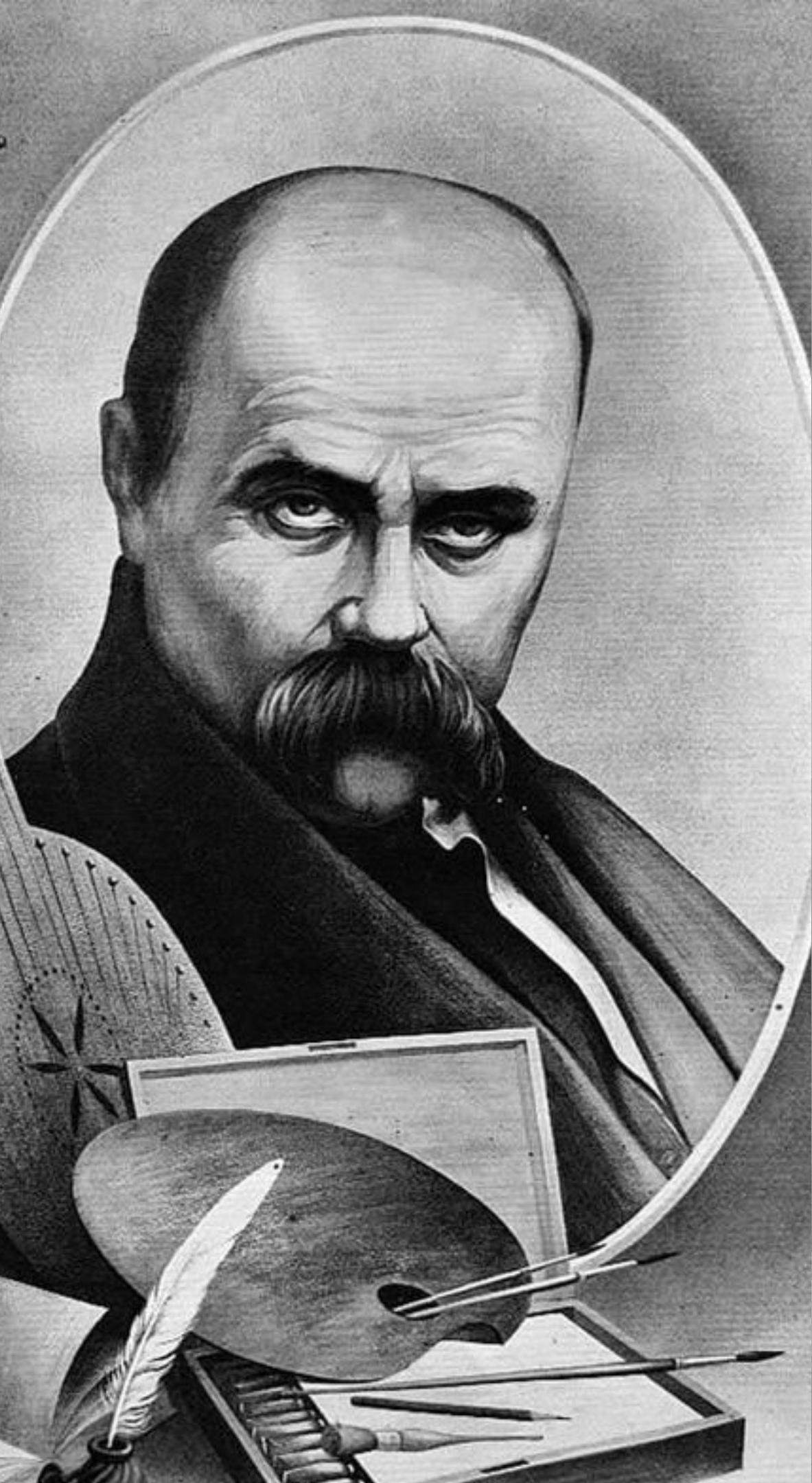
ОСНОВНІ СЮЖЕТНІ ЛІНІЇ ПОЕМИ “ГАЙДАМАКИ”:

— ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ

– РОЗВИТОК СЕЛЯНСЬКОГО ПОВСТАННЯ (КОНЦЕПТУАЛЬНО-ІСТОРИЧНА ЦЕНТРАЛЬНА);

— ІСТОРІЯ ЖИТТЯ ЯРЕМИ ГАЛАЙДИ ТА ОКСАНИ (ІСТОРИЧНО-ХУДОЖНЯ)

Дякую за увагу!

